

## ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะสมทรัพย์บ้านชัยป่าหวาย จังหวัดราชบุรี Factors which affect to members of Sajjasasomzub Group of Baan Chatpa Wai Ratchaburi.

ประเสริฐ แดงไผ่

Prasert Daengphai

อาจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Lecturer from the Faculty School of Law Sripatum University

Corresponding Author Email: Nmanorom01@gmail.com

Received: 23 November 2020

Revised: 27 April 2021

Accepted: 30 April 2021

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสมทรัพย์บ้านชัยป่าหวาย จังหวัดราชบุรี และ 2. เพื่อวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากกลุ่มสัจจะสมทรัพย์บ้านชัยป่าหวาย จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสมทรัพย์บ้านชัยป่าหวาย จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 1.1) ความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการเป็นกลุ่มบุคคลผู้เสียสละและได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกให้ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมให้บริการ 1.2) ความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จและความมั่นคง รัฐบาลขณะนั้นได้มีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยสนับสนุนเงินให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท 1.3) ความเชื่อมั่นต่อประโยชน์ตอบแทน เพราะเป็นปัจจัยสำคัญต่อบุคคลทุกภาคส่วนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และ 1.4) ความใกล้ชิดชอบพอกัน มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน และ 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากกลุ่มสัจจะสมทรัพย์บ้านชัยป่าหวาย จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 2.1) ความสามารถส่งคืนเงินยืม เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการตัดสินใจลาออกจากสมาชิกของกลุ่มฯ และ 2.2) วิธีการจัดการ ได้แก่ (1) การสื่อสารและการฟังความคิดเห็น และ (2) อายุและอาชีพของสมาชิก

**คำสำคัญ:** กลุ่มประชาชน, เครือข่ายประชาชน, กลุ่มสัจจะสมทรัพย์

### Abstract

The purposes of this study were to 1. study individual decision that affects membership of Sajjasasomsub group, Baan chat pawai, Ratchaburi province and 2. investigate individual decision that affects resignation from membership of Sajjasasomsub group, Baan chat pawai, Ratchaburi province. It is a qualitative research. There was a research tool, namely an interview form, and the target group consisted of 12 people who came from a specific selection. and then use the information gathered from various related documents and interview form to analyze the content The results showed that 1) Personal factors affecting the decision to become a member of Ban Chat Pa Wai Truth Group Ratchaburi Province consists of 1.1) Confidence in the Board of Directors The committee is a group of people who sacrifice and are entrusted by their members to carry out service activities. 1.2) Confidence for success and stability. The government at that time had a policy to establish the Village and Urban Fund by supporting the village and urban community at 1 million baht per fund. 1.3) Confidence in the

return. because it is an important factor for people in all sectors from the past to the present and 1.4) closeness having domicile in the same village, and 2) personal factors affecting the decision to leave the membership of the Satcha Sasomsap Ban Chat Pa Wai group. Ratchaburi Province consists of 2.1) the ability to return borrowing money The most important factors affecting the decision to leave the group and 2.2) management methods include (1) communication and listening and (2) the age and occupation of the members.

**Keywords:** Group of People, People Network, Sajjasasomsub Group

## บทนำ

มนุษย์ร่วมกันอยู่เป็นสังคมแล้วมีกิจกรรมที่พึงมีพึงเป็นต่อวิถีชีวิตของแต่ละคนและแต่ละสังคม ได้แก่ (1) กิจกรรมเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐ และ (2) หรือกิจกรรมภาคประชาชนซึ่งเป็นได้ทั้งในฐานะปัจเจกชนและในฐานะกลุ่ม เนื่องจากการร่วมกันทำกิจกรรมที่มีเสรีภาพ (ธรรมนูญ เฟื่องทอง, 2549). วิวัฒนาการและโครงสร้างเกี่ยวกับสังคม. และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2560) มาตรา 42 วรรคแรก “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์การ ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น” โดยกิจกรรมเหล่านั้นอาจมีลักษณะเป็นกิจกรรมสาธารณะหรือสาธารณกิจที่โดยปกติหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบพัฒนาหรือแก้ปัญหาได้ (สมพันธ์ เตชะอธิก, 2540)

การดำเนินกิจกรรมหรือกลุ่มสังจะฯ มีปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ เรื่องเงินทุนประกอบอาชีพที่การประกอบอาชีพของภาคประชาชนรายย่อย เช่น อาชีพการเกษตร อาชีพค้าปลีกตลาดนัด นั้นประสบปัญหาด้านเงินทุนเพราะไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้ ทำให้จำเป็นต้องเข้าใช้แหล่งเงินทุนนอกระบบที่คิดดอกเบี้ยในอัตราสูงอย่างเอาเปรียบ จึงเป็นเหตุให้ภาคประชาชนรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือทางเงินทุนกันเองทั้งในรูปแบบของสหกรณ์ออมทรัพย์รวมถึงเป็นกลุ่มภาคประชาชนอื่นที่มีวัตถุประสงค์ทางการเงินดังเช่นกลุ่มสังจะฯ สหกรณ์บ้านชีภูป่าหวาย จังหวัดราชบุรี (ธนาคารพัฒนาเอเชีย, 2554) กลุ่มสังจะฯ สหกรณ์บ้านชีภูป่าหวาย จังหวัดราชบุรี เป็นการรวมกลุ่มของภาคประชาชนในทางการเงินเพื่อสะสมทุนรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนในบ้านชีภูป่าหวาย หมู่ที่ 1 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีให้ความสำคัญ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 139 คน กลุ่มฯ ดังกล่าวได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2544 ด้วยวิธีการให้สมาชิกร่วมกันเป็นทั้งเจ้าของ เป็นผู้บริหาร และเป็นผู้ให้บริการอย่างเสมอภาค ด้วยกระบวนการที่ประชาชนร่วมกันคิดริเริ่ม ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันลงทุน ร่วมกันดำเนินการ ร่วมกันตรวจสอบประเมินผล ร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมกันได้ประโยชน์ ซึ่งแสดงถึงการเป็นเจ้าของร่วมกันโดยตั้งอยู่บนคุณค่าของการช่วยเหลือตนเองเป็นหลักของความรับผิดชอบต่อตนเองและช่วยเหลือกันและกันเป็นหลักของความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy) ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงชี้ถึงวิธีการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทั้งในด้านการแก้ปัญหาและในด้านการพัฒนาเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน (วิรัช วิวัชรนิภาวรรณ, 2551) อีกทั้งยังสอดคล้องกับกระแสประชาธิปไตยตามความนัยสุนทรพจน์ของ “อับราฮัม ลินคอล์น” ประธานาธิบดีคนที่ 16 ของประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 1863 (พ.ศ.2406) ดังใจความตอนหนึ่งว่า “...THAT THESE DEAD SHALL NOT HAVE DIED IN VAIN — THAT THIS NATION, UNDER GOD, SHALL HAVE A NEW BIRTH OF FREEDOM – AND THAT GOVERNMENT OF THE PEOPLE, BY THE PEOPLE, FOR THE PEOPLE, SHALL NOT PERISH FROM THE EARTH.” เพราะกลุ่มสังจะฯ สหกรณ์บ้านชีภูป่าหวาย จังหวัดราชบุรี เป็นกลุ่มที่ยึดถือหลักการสำคัญ คือ การเป็นกลุ่มของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน (ศิลปวัฒนธรรม. (ม.ป.ป.) อับราฮัม ลินคอล์น สู่ลัทธิรัฐบาล “ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เป็นต้น กลุ่มสังจะฯ สหกรณ์บ้าน

ข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี ประสบความสำเร็จทั้งในเชิงจำนวนสมาชิกและเชิงจำนวนเงินกองทุนรวมถึงในเชิงระยะเวลาที่กลุ่มฯ สามารถดำรงอยู่ได้มาจนถึงปัจจุบัน แต่ด้วยเหตุที่ธรรมชาติของมนุษย์เป็นนานาจิตตัง ทำให้การรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่มย่อมมีสมาชิกใหม่เข้ามาขณะเดียวกันก็มีสมาชิกเดิมออกไปเสมอ เฉกเช่นเดียวกันกับกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี

ดังนั้น ในโอกาสที่ได้จัดตั้งและดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันซึ่งจะครบ 20 ปี ในวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2564 กลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี จึงให้การสนับสนุนผู้วิจัยในการทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี” ครั้งนี้ เพื่อมอบผลการวิจัยให้กลุ่มฯ นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มเป้าหมาย** ได้แก่ ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) จำนวน 12 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) จะทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย
3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ ระเบียบข้อกฎหมาย หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

### ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกและการออกจากสมาชิกในกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี มีผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสหกรณ์บ้านข้าพเจ้า หวาย จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

1.1 ความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการเป็นกลุ่มบุคคลผู้เสียสละและได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกให้ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมให้บริการ ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ รวมถึงทัศนคติตามกรอบวัตถุประสงค์ของกลุ่มฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางการจัดการที่สามารถสร้างผลกระทบต่อนิติประโยชน์ของสมาชิกและกลุ่มฯ โดยรวมได้ และด้วยเหตุที่ “สัจจะ” เป็นพลังยึดเหนี่ยวและพลังขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุดของกลุ่มฯ ประกอบกับบุคคลที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ นั้นต้องเป็นผู้ที่มี

ภูมิสำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ของหมู่ที่ 1 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นสังคมที่ไม่ซับซ้อนและทุกคนรู้จักกันทั่วถึง ดังนั้น สังคมของคณะกรรมการจึงมีความสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นทั้งจากบุคคลภายนอกและภายในกลุ่มฯ ซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนฯ ได้โดยตรง

1.2 ความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จและความมั่นคง ก่อนจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี รัฐบาลขณะนั้นได้มีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยสนับสนุนเงินให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท ซึ่งแม้ประชาชนจะมีความเป็นอิสระในการดำเนินการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ แต่ก็ยังคงต้องอยู่ในแนวทางที่กำหนดโดยรัฐบาล ขณะเดียวกันในขณะนั้นก็ยังมิมีรูปแบบภาคประชาชนในลักษณะของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม จังหวัดตราด ที่มีหลักคิดและวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพียงแต่เงินกองทุนทั้งหมดของกลุ่มฯ มาจากสมาชิก ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีความเป็นอิสระมากกว่า จึงส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตรงกับความต้องการของกลุ่มฯ มากกว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีเงินกองทุนจำนวน 1 ล้านบาทเป็นแรงจูงใจพร้อมกับการขึ้นนำจากรัฐบาล ส่วนกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เริ่มต้นด้วยการไ้เงินทุนและการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยเงินกองทุนทั้งหมดมาจากสมาชิกทุกคนที่ต้องนำเงินเข้าร่วมทุกเดือนในอัตราคนละ 1-2 หุ่น ๆ ละ 50 บาท ซึ่งเป็นการป้องกันการครอบงำจากสมาชิกผู้มีฐานะดี ดังนั้น บุคคลที่ร่วมจัดตั้งรวมถึงบุคคลที่เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ จึงมีความมุ่งมั่นชัดเจนในเรื่องของการมีจิตร่วมสาธารณะและความเสียสละต่อกลุ่มฯ

1.3 ความเชื่อมั่นต่อประโยชน์ตอบแทน ประโยชน์ตอบแทนเป็นปัจจัยสำคัญต่อบุคคลทุกภาคส่วนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพการดำรงชีพ และด้วยความสำเร็จกับความมั่นคงดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี สามารถสร้างประโยชน์ตอบแทนให้แก่สมาชิกได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง ได้แก่ (1) สิทธิยืมเงินโดยผ่อนชำระใน 12 เดือนพร้อม “เงินค่าบำรุง” อัตราร้อยละ 2 ต่อปี (2) เงินขวัญถุงบุตรแรกเกิดของสมาชิก 1,000 บาทต่อเด็ก 1 คน (3) เงินบรรเทาทุกข์ 200 บาทต่อคนต่อวันแต่ไม่เกิน 10 วันในหนึ่งรอบปีบัญชี กรณีสมาชิกเจ็บป่วยถึงกับนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล และ (4) เงินช่วยปลงศพ 2,000 บาท กรณีสมาชิกเสียชีวิต ประกอบประโยชน์ตอบแทนทั้งหมดนั้นมีความสำคัญต่อพื้นฐานชีวิต จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ ด้วย

1.4 ความใกล้ชิดขอบพอกันกับผู้เป็นสมาชิก ด้วยเหตุที่สมาชิกทุกคนของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี ต่างมีภูมิสำเนาอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ดังนั้น คนในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกจึงมีโอกาสได้รับการบอกเล่ายืนยันข้อมูลของกลุ่มฯ จากสมาชิกที่ใกล้ชิดขอบพอกันทั้งเรื่องการทำงานของคณะกรรมการ รวมถึงความสำเร็จ ความมั่นคง และประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ และด้วยความใกล้ชิดขอบพอกันมีน้ำหนักต่อการให้ความเชื่อถือกับข้อมูลที่ได้รับ จึงทำให้ความใกล้ชิดขอบพอกันกับสมาชิกดังกล่าวนี้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ ด้วย

## 2. เพื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถส่งคืนเงินยืม กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี เป็นการรวมกลุ่มช่วยเหลือทางการเงินในหมู่สมาชิก เพื่อแก้ปัญหาเรื่องเงินทุนอาชีพ ซึ่งทั้งหมดเป็นอาชีพแบบครอบครัวและมีความเปราะบางทางการเงิน อีกทั้งยังขาดการจัดการที่เหมาะสม เริ่มตั้งแต่เรื่องการวิเคราะห์การลงทุนและความเสี่ยง จนถึงเรื่องการวางแผน การดำเนินงาน การควบคุมทางการเงิน การตรวจสอบทบทวน และการจัดการความเสี่ยงที่มีผลต่อความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์การ

เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งจากภายในและนอกประเทศ เช่น นโยบายรัฐบาล รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งทั้งหมดนั้นส่งผลถึงความมั่นคงเข้มแข็งต่ออาชีพครอบครัวของสมาชิกที่มีผลโดยตรงกับความสามารถของสมาชิกในการส่งเงินยืมคืนกลุ่ม ฯ

2.2 วิธีการจัดการ การจัดการเป็นกิจกรรมของกลุ่ม ฯ ที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรก วิธีการจัดการที่เหมาะสมกับลักษณะของสมาชิกอันเป็นปัจจัยภายในและเหมาะสมกับปัจจัยภายนอก เช่น สังคม เศรษฐกิจ วิทยาเทคโนโลยี และการเมืองจึงมีความสำคัญ ซึ่งวิธีการจัดการในเรื่องดังต่อไปนี้ พบว่ามีผลต่อการตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ฯ ได้แก่ (1) การสื่อสารและการฟังความคิดเห็น การสื่อสารและการฟังความคิดเห็นเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกด้วยกันและระหว่างสมาชิกกับคณะกรรมการ อันเป็นการสื่อสารและการฟังความคิดเห็นแบบรอบด้านอย่างตรงไปตรงมา ตามกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากอคติและการใส่อารมณ์เข้าไปในเนื้อหา ซึ่งจะช่วยให้กลุ่ม ฯ มีเอกภาพและความเข้มแข็งที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพและความยั่งยืน การสื่อสารและการฟังความคิดเห็นเป็นจุดแข็งของสมาชิกและคณะกรรมการ แต่คณะกรรมการยังไม่ได้ใช้วิธีการอย่างเหมาะสมกับอุปนิสัยของสมาชิกบางคนที่ชอบเก็บความคิดเห็นและความสงสัยไว้ในใจจนเกิดการสะสมก่อให้เกิดความไม่เข้าใจแล้วในที่สุดกลายเป็นความไม่พึงพอใจจนตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ฯ ดังนั้นวิธีการจัดการเรื่องการสื่อสารและการฟังความคิดเห็น จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ฯ ซึ่งจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี (2) อายุและอาชีพของสมาชิก ระเบียบปฏิบัติของกลุ่ม ฯ กำหนดให้ทุกเดือนสมาชิกทุกคนจะต้องนำ “เงินงวดหุ้น” และ “เงินงวดยืม” ไปส่ง ณ ที่ทำการด้วยตนเอง ซึ่งอาจไม่เหมาะสมต่อลักษณะเฉพาะของสมาชิกประเภทที่ร่างกายไม่สะดวกต่อการเดินทางด้วยเหตุสูงอายุ และประเภทที่ต้องเดินทางประกอบอาชีพไปตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ค้าขายตลาดนัด ค้าขายงานเทศกาล แม้ว่าต่อมาจะได้มีการอนุมัติให้สามารถฝาก “เงินงวดหุ้น” และ “เงินงวดยืม” ให้สมาชิกอื่นนำส่งได้ แต่ก็สร้างความไม่สบายใจต่อตัวสมาชิกดังกล่าว จนในที่สุดจึงเป็นเหตุให้ต้องตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิก ดังนั้น วิธีการจัดการที่เหมาะสมต่ออายุและอาชีพของสมาชิกจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาของกลุ่ม ฯ

## สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกและการออกจากสมาชิกในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 1.1) ความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการเป็นกลุ่มบุคคลผู้เสียสละและได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกให้ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมให้บริการ 1.2) ความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จและความมั่นคง รัฐบาลขณะนั้นได้มีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยสนับสนุนเงินให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท 1.3) ความเชื่อมั่นต่อประโยชน์ตอบแทน เพราะเป็นปัจจัยสำคัญต่อบุคคลทุกภาคส่วนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และ 1.4) ความใกล้ชิดชอบพอกัน มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน

2. เพื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย จังหวัดราชบุรี พบว่า 1) ความสามารถส่งคืนเงินยืม เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากสมาชิกของกลุ่ม ฯ และ 2) วิธีการจัดการ ในการสื่อสารและการฟังความคิดเห็นและอายุและอาชีพของสมาชิก ควรหาวิธีการจัดการเรื่องการสื่อสารและการฟังความคิดเห็น ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าหวาย

ห้วย จังหวัดราชบุรีวิธี รวมทั้งการจัดการที่เหมาะสมต่ออายุและอาชีพของสมาชิกจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้าน อีกด้วย

## การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกและการออกจากสมาชิกในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าห้วย จังหวัดราชบุรี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

### 1. ด้านนโยบายและการบริหารภาครัฐต่อภาคประชาชนทุกกลุ่ม

1.1 เนื่องจากการลดรายจ่ายพร้อมกระตุ้นเศรษฐกิจภาคประชาชน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนมากยิ่งขึ้น และความเข้มแข็งของประชาชนจากพลังกลุ่มจะเป็นผลดีที่ตามมาที่จะนำสู่ความสุขความสงบของสังคมโดยรวม ให้สิทธิพิเศษทางด้านอาชีพต่ออาชีพของสมาชิกภาคประชาชนทุกกลุ่ม

1.2 เนื่องจากการดำเนินการของภาคประชาชนทุกกลุ่มนั้นเป็นการแก้ปัญหาและเป็นการพัฒนาที่เป็นหน้าที่ของภาครัฐด้วย ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ดังนั้น เมื่อประชาชนรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองแล้ว รัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังสมควรต้องมีความรับผิดชอบในทางงบประมาณต่อหน้าที่ดังกล่าวด้วย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจสนับสนุนทางการเงินแบบให้เปล่าแก่กลุ่มภาคประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่รับผิดชอบได้ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยยังคงต้องรักษาความเป็นอิสระในการจัดการอันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างสรรค์ของกลุ่มภาคประชาชนต่อไป

### 2. ด้านนโยบายและการจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าห้วย จังหวัดราชบุรี

2.1 บุคคลผู้เป็นคณะกรรมการควรดำรงวิถีชีวิตให้เห็นประจักษ์ในเรื่องความซื่อสัตย์ต่อสัจจะของตนทั้งในชีวิตส่วนตัวและส่วนรวม เนื่องจากคณะกรรมการทุกคนล้วนอยู่ในสถานะผู้นำตามธรรมชาติของชุมชน ดังนั้น พฤติกรรมทั้งในภาวะส่วนตัวและส่วนรวมของคณะกรรมการจึงมีผลต่อศรัทธาที่จะนำมาซึ่งแรงบันดาลใจต่อความร่วมมือและยอมรับการขึ้นมาจากผู้ที่พบเห็นทั้งในและนอกกลุ่มฯ วิถีชีวิตที่ซื่อสัตย์ต่อสัจจะจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ

2.2 การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมกันตรวจสอบเพื่อทบทวนบทเรียนนำสู่การพัฒนาาร่วมกันซึ่งสะท้อนถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันและแสดงถึงความโปร่งใส ส่งผลต่อความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ กันของสมาชิกทุกคนในกลุ่มฯ ดังนั้น ความจริงจึงต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม ฯ จึงสมควรดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.3 นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือ เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบเว็บไซต์ เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยประหยัดต้นทุนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทั้งต่อสมาชิกและต่อกลุ่ม ฯ ซึ่งก็หมายถึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพโดยตรงต่อการจัดการของกลุ่ม ฯ นั่นเอง

2.4 พัฒนาอาชีพของสมาชิก โดยประสานภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดฝึกและศึกษา เป็นหลักสูตรที่ใช้ช่วงเวลาในช่วงสั้น ๆ เป็นระยะ ๆ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย คราวละ 1-2 วัน เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นแก่อาชีพของสมาชิกและเหมาะสมกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น

2.5 ขยายเครือข่ายกลุ่มภาคประชาชน โดยขยายไปสู่กลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในทางอาชีพต่าง ๆ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านซำป่าห้วย จังหวัดราชบุรี มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น ปลุกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ให้บริการเรือนรม และแรงงานรับจ้าง ขณะเดียวกันสมาชิกนั้นก็ยังเป็นผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น การขยายเครือข่ายไปสู่กลุ่มภาคประชาชนอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในทางอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกได้ติดต่อค้าขายพร้อมแลกเปลี่ยนมุมมองความรู้

ประสบการณ์โดยตรงต่อกัน จึงเป็นการขยายโอกาสและเสริมความแข็งแกร่งพร้อมความมั่นคงต่อกันและกัน กลุ่มฯ จึงควรให้ความสำคัญกับนโยบายและการจัดการในเรื่องนี้ด้วย

## ข้อเสนอแนะการวิจัย

### 1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

- 1.1 ควรให้สิทธิพิเศษทางภาษีต่ออาชีพของสมาชิกกลุ่มประชาชนทุกกลุ่ม
- 1.2 ควรมีวิธีสนับสนุนทางการเงินแบบให้เปล่าแก่กลุ่มประชาชนทุกกลุ่ม

### 2. ข้อเสนอแนะประเด็นวิจัยต่อไป

2.1 หัวข้อรูปแบบกลุ่มภาคประชาชนที่เป็นอิสระตามหลักการกระจายอำนาจ เนื่องจากผลของการวิจัยไม่ได้ศึกษาและวิจัยในรายละเอียดของประเด็นนี้

2.2 หัวข้อรูปแบบการพัฒนาภาคประชาชนตามอัตลักษณ์ท้องถิ่น” เนื่องจากคุณภาพของกลุ่มภาคประชาชนนั้นมาจากสมรรถนะของสมาชิก (Competency) อันประกอบด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) ซึ่งหากสามารถพัฒนาสมรรถนะของสมาชิกตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ที่แต่ละท้องถิ่นมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันได้แล้วก็จะส่งผลให้ทุกกลุ่มภาคประชาชนต่างมีสินค้าและบริการที่ไม่ซ้ำกัน ในทางการตลาดแล้วมีโอกาสเกิดความเข้มแข็งได้มากยิ่งขึ้น ทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจตามแบบไทย ๆ ได้อย่างแท้จริงและมีความยั่งยืน เนื่องจากเป็นการพัฒนาที่มีจุดยืนอยู่บนหลักของตัวเองตามอัตลักษณ์ที่บรรพชนสร้างเป็นมรดกไว้ให้

## กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสะดวกตากรุณาของศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำหลักการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์อันมีคุณค่าอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณข้อเสนอแนะของท่านอันมีความสำคัญต่อการจัดทำวิจัยนี้

## เอกสารอ้างอิง

- ดนัย เทียนพุฒ. (2550). *จุดระเบิดความคิดธุรกิจ: Innovative or Die*. กรุงเทพฯ: เอ อาร์ อินเฟอร์เมชั่นแอนพับลิเคชั่น.
- ธรรมบุญ เฟื่องทอง. (2549). *วิวัฒนาการและโครงสร้างเกี่ยวกับสังคม*. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2563, จาก <http://e-learning.tapee.ac.th/>
- ธนาคารพัฒนาเอเชีย. (2554). *รายงานเรื่องภาคประชาสังคมในประเทศไทยโดยสังเขป*. สำนักงานผู้แทนประจำประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.
- ประเสริฐ แดงไฟ. (2549). *การบริหารงานแบบชุมชนอาชีพโดย*. กรุงเทพฯ: สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2551). *การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน*. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2563, จาก <http://www.wiruch.com/articles>
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2550). *สภาองค์กรชุมชนร่วมพลังสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน). กรุงเทพมหานคร.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2562). *ปรัชญากฎหมาย (Philosophy of Law)*. กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร.